

Mas Olzinelles

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Olzinelles. Mas Olzinelles s/n (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Al km.1 de la crta. Del Pont de Cabrianes a Santpedor

Coordenades:

Latitud: 41.77399
Longitud: 1.89683
UTM Est (X): 408315
UTM Nord (Y): 4625271

Classificació

Número de fitxa 08213-14
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XI-XXI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La casa corre perill de ruïna imminent, no existint per la propietat cap voluntat de reforma.
Protecció Inexistent
Número inventari IPA nº 43 de Sant Fruitós de Bages
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 007A00002
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dv., 23/09/2005 - 02:00

Descripció

Mas aixecat sobre un petit promontori ubicat enmig de camps de conreu i boscos, a tocar de l'antiga església de Sant Jaume d'Olzinelles. Un mur de contenció salva la distància i l'alçada entre el camí que passa a migdia del mas i l'edifici creant un petit pati interior. Un petit pontarró, ara caigut, permetia puja fins a l'era i fins al mas. El mas és un edifici de planta rectangular amb la façana principal encarada al nord (que és el cantó planer del turó) i cobert a dues aigües amb el carener paral·lel a la façana. Es tracta d'un edifici inicialment més petit, de possible planta rectangular, al qual s'anaren afegint trams fins a completar la seva estructura actual i convertir-lo en una planta rectangular amb cossos adossats. Compta amb planta baixa, primer i segon pis. Cal pensar que inicialment el cos original de la casa era el que s'ubica al cantó de ponent, i que degut a necessitats de major espai, s'afegí un altre tram de la casa, que suposà una ampliació pel cantó de llevant, convertint la planta en rectangular. Aquesta ampliació implicà segurament un canvi d'orientació a la casa obrint un nou portal d'accés a la casa al cantó de migdia, i deixant l'antic portal adovellat com a secundari. L'aparell constructiu és fet a base de carreus quadrangulars i rectangulars disposats en fileres molt ordenades que denoten l'antiguitat de la construcció. Segurament el tram original de la casa pot datar-se entorn als segles XIV-XV, amb una ampliació a llevant d'un altre tram vora el segle XVII, i successives ampliacions a base de cossos afegits vora el segle XVIII. La façana principal es troba encarada al nord, precedida per un petit espai planer, i s'obre amb un gran portal adovellat, ubicat al centre de la façana. Es tracta d'un portal format per una arcada de mig punt fet a base de dovelles molt regulars, quadrangulars a la base i els brancals i rectangulars fent l'arcada. Es tracta d'un portal actualment tapiat amb maó però sens dubte de factura molt antiga. Les obertures en aquesta façana són escasses i molt petites, i són formades per un petit grup de finestres i finestrons de mida petita distribuïts de forma irregular entre el primer i el segon pis. La façana de migdia, compta amb un portal quadrangular, obert al cantó de llevant en un tram afegit al que fou el nucli original quadrangular de la casa. Es tracta d'un portal arquivat, presidit per una gran llinda monolítica. A la resta de la planta baixa només s'obren petits finestrons en forma d'espitllera, la qual cosa indica que segurament en aquest cantó només s'ubicaven quadres i espais de treball. Al primer pis s'obren un seguit de finestres balconeres i balcons, i al segon pis un seguit de finestres quadrangulars de mida petita al nucli original de la casa, i un seguit d'arcades que conformen una petita eixida al fragment de cos ampliat, sobre el portal arquivat.

Observacions:

Inclòs a l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya amb els nº 43

Història

El mas Olzinelles és actualment l'únic testimoni resultant d'una antiga sagrera medieval documentada des del segle XI. L'any 1086 Bernat Bernat, empenyora un alou que tenia al territori de Sant Jaume d'Olzinelles. Dit alou termenejava a l'est amb el Pont del Llobregat (pont de Cabrianes), al sud amb el camí públic que porta a Manresa, a l'oest amb l'església de Santa Maria de Claret, i al nord amb el camí que va de Collsuspina a Manresa . SALVADÓ (2003:602). Els límits territorials coincideixen actualment amb els voltants del mas Olzinelles. La documentació on apareix referència al topònim Olzinelles és força abundant al llarg de tot el segle XI, en límit sempre amb la zona del Pozol (Sant Genís de la Vall dels Horts). Amb la desaparició de la sagrera, el mas va anar absorbint totes les propietats del voltant. Cal pensar que la construcció actual té els seus orígens als segles XIV-XV, sofrint algunes ampliacions vora el segle XVII i posteriorment vora el segle XVIII i XIX. Al segle XVIII va conèixer un dels moments de màxim esplendor, basant la seva riquesa en el conreu i explotació de la vinya. Aquesta abundància econòmica es va plasmar en l'ampliació arquitectònica del conjunt del mas que actualment s'aprecia. Cal pensar que les lloses

sepulcrales que es situen vora l'església de Sant Jaume d'Olzinelles pertanyen a la família propietària del mas. En una d'elles es llegeix: "Francisca Bertran y Tapias y dels seus 1781" i una altra encastada a la paret de l'església: "Sepultura de Jaume Mas y dels seus 1749". Com es pot apreciar, la família propietària foren els Bertran, que amb tota probabilitat fundaren la casa Gran del Pont del Cabrianes, coneguda com a "Can Bertran". Segurament el trasllat de la família a aquesta nova casa vora el pont, deixà en mans de masovers el mas original. Fins a la dècada del 1970 la casa fou habitada per masovers. La família Bertran, ja resident a Barcelona i totalment desvinculada del mas vengué la casa als actuals propietaris.

Bibliografia

BENET I CLARÀ, A. (1985). Història de Manresa. Dels orígens al segle XI. Manresa GANDIA, J.; RUIZ, J. (2001). Sant Fruitós de Bages. Història en imatges 1898-1975. CEB. Manresa. SALVADÓ MONTURIOL, J. (2003). Història medieval d'un territori: Sant Fruitós de Bages (segles X-XVI). Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

